

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2023. gada 8. martā*

ELGF un ELFLA – No finansējuma izslēgti izdevumi – Bulgārijas izdevumi –
Veicināšanas pasākumi – OLAF izmeklēšanas ziņojums – Atbilstīguma noskaidrošana –
Pienākums norādīt pamatojumu

Lietā T-235/21

Bulgārijas Republika, ko pārstāv *T. Mitova* un *L. Zaharieva*, pārstāves,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *G. Koleva*, *J. Aquilina* un *A. Sauka*, pārstāvji,

atbildētāja,

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

apspriežu laikā šādā sastāvā: priekšsēdētājs *H. Kanninen* [*H. Kanninen*], tiesneses *N. Pultoraka* [*N. Póttorak*] (referente) un *M. Stanku* [*M. Stancu*],

sekretārs: *G. Mitrevs* [*G. Mitrev*], administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu,

pēc 2022. gada 27. septembra tiesas sēdes

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Prasībā, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu, Bulgārijas Republika lūdz atcelt Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/261 (2021. gada 17. februāris), ar ko no Eiropas Savienības finansējuma izslēdz konkrētus dalībvalstu izdevumus, kurus tās attiecinājušas uz Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un uz Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA) (OV 2021, L 59, 10. lpp.; turpmāk tekstā – “pārsūdzētais lēmums”), ciktāl tas attiecas uz konkrētiem tās veiktiem izdevumiem.

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

Tiesvedības priekšvēsture

Administratīvais process

- 2 Ar 2017. gada 4. janvāra vēstuli Ares(2016) 6881454 Eiropas Komisijas Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts (ĢD) lūdza Bulgārijas Republiku nosūtīt tam savus komentārus par Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) izmeklēšanas INT/2016/101/BG laikā sniegto informāciju (turpmāk tekstā – “paziņojums par konstatējumiem”). Būtībā no minētās izmeklēšanas izrietēja, ka krāpnieciskas darbības bija pamats neatbilstošiem Eiropas Savienības līdzekļu pārskaitījumiem. Tādējādi Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD Bulgārijas Republikai norādīja, ka ir apdraudēta visu izdevumu, kas saistīti ar [konfidenciāli]¹ īstenotajām programmām, atbilstība, lai saņemtu Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) finansējumu. Tāpēc Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD uzsvēra, ka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV 2013, L 347, 549. lpp.) 52. pantu tas ir izvērtējis iespēju izslēgt šos izdevumus no Savienības finansējuma. Tas arī ieteica Bulgārijas iestādēm apturēt maksājumus atbilstoši visām programmām un darījumiem, kuros piedalījās [konfidenciāli], ja tām ir pietiekami iemesli, lai to darītu.
- 3 Ar 2017. gada 2. maija vēstuli Ares(2017) 4323588 Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD aicināja Bulgārijas iestādes piedalīties divpusējā sanāksmē saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 908/2014 (2014. gada 6. augusts), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz maksājumu aģentūrām un citām struktūrām, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, noteikumiem par pārbaudēm, nodrošinājumu un pārredzamību (OV 2014, L 255, 59. lpp.), 34. panta 2. punkta pirmo daļu un ĢD informēja Bulgārijas Republiku, ka tas saglabājis savu nostāju, saskaņā ar kuru OLAF konstatējumi norādot, ka attiecībā uz šī sprieduma 2. punktā minētajiem izdevumiem pastāv smagi pārkāpumi. ĢD precizēja, ka tas arī vēstulē un pēc OLAF galīgā ziņojuma pieņemšanas sniegšot papildu informāciju par dažādiem posmiem, kas tiks veikti saistībā ar uzsākto grāmatojumu noskaidrošanas procedūru. Noslēgumā tas uzsvēra, ka, gaidot minēto ziņojumu, tas saglabā savu nostāju, saskaņā ar kuru visi izdevumi saistībā ar programmām, ko īsteno [konfidenciāli], ir bijuši riskanti. Šī pirmā divpusējā sanāksme notika 2017. gada 12. jūlijā.
- 4 Ar 2017. gada 11. septembra vēstuli Ares(2017) 4417644 Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD Bulgārijas Republikai nosūtīja 2017. gada 12. jūlija divpusējās sanāksmes protokolu un uzdeva tai papildu jautājumus. ĢD tai arī norādīja, ka esot jāgaida OLAF galīgais ziņojums, lai pārietu uz nākamajiem grāmatojumu noskaidrošanas procedūras posmiem, it īpaši attiecībā uz riska attiecīgajiem līdzekļiem kvantitatīvo novērtējumu saistībā ar konstatētajiem trūkumiem. Piemērojot Regulas Nr. 908/2014 34. panta 9. punktu, Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD nolēma par trim mēnešiem pagarināt šīs regulas 34. panta 3. punktā paredzēto sešu mēnešu termiņu, lai paziņotu tā izdarītos secinājumus Bulgārijas Republikai.
- 5 Ar 2018. gada 19. janvāra vēstuli Ares(2018) 329836 Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD Bulgārijas Republikai nosūtīja OLAF galīgo ziņojumu ar atsauces numuru OF/2012/0565/B (turpmāk tekstā – “pirmais OLAF ziņojums”). ĢD informēja Bulgārijas iestādes, ka rīkos otru divpusēju sanākumi ar tām, lai apspriestu šo ziņojumu.

¹ Konfidenciālie dati ir aizsegti.

- 6 Ar 2018. gada 7. maija vēstuli Ares(2018) 2319201 Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD aicināja Bulgārijas Republiku uz otro divpusējo sanākumi apspriest pirmo *OLAF* ziņojumu (turpmāk tekstā – “otrais uzaicinājums uz divpusēju sanākumi”). Tas arī norādīja, ka pēc minētā ziņojuma analīzes saglabā savu nostāju, saskaņā ar kuru visi izdevumi saistībā ar veicināšanas programmām, kurās piedalījās [*konfidenciāli*], ir pakļauti riskam. Tādējādi ĢD ieteica Bulgārijas iestādēm neatjaunot maksājumus par visām programmām, kurās piedalījās [*konfidenciāli*], un saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 54. pantu atgūt nelikumīgos maksājumus no to saņēmējiem. Šī otrā divpusējā sanākumi notika 2018. gada 23. maijā.
- 7 Ar 2018. gada 29. jūnija vēstuli Ares(2018) 3168772 Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD Bulgārijas Republikai nosūtīja otrās divpusējās sanāksmes protokolu. Tajā tas arī atgādināja, ka minētajā sanāksmē tika pieprasīta papildu informācija.
- 8 Ar 2018. gada 3. septembra vēstuli Ares(2018) 451290 Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD Bulgārijas iestādēm nosūtīja *OLAF* ziņojumu ar atsauces numuru OF/2016/0390/B5 (turpmāk tekstā – “otrais *OLAF* ziņojums”). Šis ziņojums attiecās uz pārkāpumiem, ko [*konfidenciāli*] ir pieļāvis saistībā ar ELGF finansētajām veicināšanas programmām.
- 9 Ar 2019. gada 1. marta vēstuli Ares(2019) 1300497 Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD lūdza Bulgārijas iestādes sniegt papildu informāciju atbilstoši Regulas Nr. 908/2014 34. panta 5. punkta a) apakšpunktam par to summu deviņās veicināšanas programmās, kuras ir identificētas kā tādas, kas rada risku attiecīgajiem līdzekļiem, atgūšanu, kā arī ierakstīt attiecīgās summas debitoru reģistrā atbilstoši Regulas Nr. 1306/2013 54. pantam. ĢD arī norādīja, ka saskaņā ar minēto pantu pieteikums atgūt summas, kas saistītas ar [*konfidenciāli*] īstenotām programmām, ir jāiesniedz ne vēlāk kā 18 mēnešus pēc 2018. gada 19. janvāra, savukārt ar [*konfidenciāli*] īstenoto programmu saistīto summu piedziņas pieprasījums ir jāiesniedz ne vēlāk kā 18 mēnešus pēc 2018. gada 3. septembra, proti, datumiem, kuros pirmais un otrs *OLAF* ziņojums (turpmāk tekstā kopā – “galīgie *OLAF* ziņojumi”) bija attiecīgi nosūtīts Bulgārijas iestādei.
- 10 Ar 2019. gada 19. novembra vēstuli Ares(2019) 7043430 Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD Bulgārijas Republikai nosūtīja paziņojumu atbilstoši Regulas Nr. 908/2014 34. panta 3. punkta trešajai daļai (turpmāk tekstā – “oficiālais paziņojums”), kurā tostarp tika analizēta informācija, ko Bulgārijas iestādes sniegušas 2018. gada 20. jūlija vēstulē Nr. 99-129, 2018. gada 21. septembra vēstulē Nr. 99-162 un 2019. gada 24. aprīļa vēstulē Nr. 53-1-116. No tā būtībā izrietēja, ka pēc 2018. gada 29. maija divpusējām sarunām, pamatojoties uz papildu informāciju, ko tam pēc tam bija nosūtījusi Bulgārijas Republika, kā arī *OLAF* galīgajiem ziņojumiem, tas uzskatīja, ka deviņu [*konfidenciāli*] un [*konfidenciāli*] īstenoto veicināšanas programmu finansēšana neatbilst piemērojamajiem noteikumiem. Turklāt ĢD uzskatīja, ka, tā kā Bulgārijas Republika nav sākusī nekādu piedziņas un reģistrācijas maksājumu aģentūras debitoru reģistrā procedūru, tās pārvaldības un kontroles sistēma neatbilstot Savienības tiesību prasībām un tātad pastāvēt risks attiecīgajiem līdzekļiem. Tādēļ ĢD ierosināja izslēgt no ELGF finansējuma 7 656 848,97 EUR lielu summu.
- 11 Ar 2019. gada 18. decembra vēstuli Nr. 99-170 Bulgārijas Republika vērsās samierināšanas struktūrā atbilstoši Regulas Nr. 908/2014 40. panta 1. punktam. 2020. gada 25. februārī samierināšanas struktūra sniedza atzinumu.

- 12 Ar 2020. gada 12. augusta vēstuli Ares(2020) 4231484 Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD Bulgārijas Republikai nosūtīja savu galīgo atzinumu (turpmāk tekstā – “galīgais atzinums”), kurā tas pēdējo minēto informēja, ka saglabā savu nostāju, kas pausta 2019. gada 19. novembra vēstulē Ares(2019) 7043430, un tāpat ierosināja izslēgt no ELGF finansējuma 7 656 848,97 EUR lielu summu.

Pārsūdzētais lēmums

- 13 2021. gada 17. februārī Komisija pieņēma pārsūdzēto lēmumu, ar kuru tā, pamatojoties uz Regulas Nr. 1306/2013 52. pantu, piemēroja vienreizēju korekciju, no Savienības finansējuma izslēdzot atsevišķus Bulgārijas Republikas izdevumus, kas radušies saistībā ar darbības programmām, kuras līdzfinansē ELGF un Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA). Būtībā no tā izriet, ka, ņemot vērā veiktās pārbaudes, divpusējās diskusijas un samierināšanas procedūru, daļa Bulgārijas Republikas deklarēto izdevumu neatbilst nosacījumiem, lai tos finansētu ELGF, jo nav veikta atgūšana.
- 14 Tāpēc ar pārsūdzēto lēmumu no Savienības finansējuma tika izslēgta 7 656 848,97 EUR liela summa.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 15 Bulgārijas Republikas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto lēmumu, ciktāl ar to prasītājam ir piemērota finanšu korekcija saistībā ar izmeklēšanu INT/2016/101/BG par kopējo summu 7 656 848,97 EUR;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 16 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- prasību noraidīt;
 - piespriest Bulgārijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par 2022. gada 26. septembrī iesniegtā pierādījuma pieņemamību

- 17 2022. gada 26. septembrī, proti, dienā pirms tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai, Bulgārijas Republika iesniedza jaunu pierādījumu, proti, Komisijas vēstuli, ar kuru Komisija tai nosūtīja *OLAF* ziņojumu, kam Bulgārijas Republikas ieskatā ir līdzīgs priekšmets kā galīgajiem *OLAF* ziņojumiem, par kuriem ir runa šajā lietā.
- 18 Tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai Bulgārijas Republika apgalvoja, ka tā neesot varējusi iesniegt šo pierādījumu tiesvedības rakstveida daļā, jo bija to saņēmusi pēc rakstveida daļas pabeigšanas, proti, 2022. gada 12. maijā, un Komisija to neapstrīd.

- 19 Komisija apgalvo, ka pierādījums esot jāuzskata par nepieņemamu, jo tas ir iesniegts novēloti.
- 20 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 85. panta 3. punktu lietas dalībnieki izņēmuma kārtā var sniegt papildu pierādījumus vai izteikt pierādījumu piedāvājumus pirms tiesvedības mutvārdu daļas pabeigšanas vai pirms Vispārējās tiesas lēmuma izlemt lietu bez tiesvedības mutvārdu daļas ar nosacījumu, ka kavēšanās šo ziņu iesniegšanā ir attaisnota.
- 21 Šajā lietā 2022. gada 26. septembrī iesniegtais pierādījums ir Komisijas vēstule, ko Bulgārijas Republika saņēmusi 2022. gada 12. maijā. Replika tika iesniegta 2021. gada 6. oktobrī, un tiesvedības rakstveida daļa tika pabeigta 2021. gada 30. novembrī.
- 22 Tādējādi Bulgārijas Republika nevarēja iesniegt šo pierādījumu pirms tiesvedības rakstveida daļas beigām. Tāpēc tas ir jāuzskata par pieņemamu.

Par lietas būtību

- 23 Prasības pamatojumam Bulgārijas Republika izvirza piecus pamatus, no kuriem attiecīgi un būtībā pirmais attiecas uz tās procesuālo tiesību neievērošanu administratīvajā procesā, kura beigās tika pieņemts pārsūdzētais lēmums; otrais – uz nepietiekamu pamatojumu; trešais – uz kļūdainu Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkta interpretāciju attiecībā uz 18 mēnešu termiņa sākuma datuma noteikšanu, no kura sākot attiecīgajai dalībvalstij ir jāpieprasa no saņēmēja jebkādu nepamatotu maksājumu piedziņa; ceturtais – uz Komisijas pieļautu kļūdu vērtējumā, jo tā esot uzskatījusi, ka maksājumu aģentūra nav rikojusies ar pienācīgu rūpību, lai atgūtu strīdīgās summas, un ka tā esot pieļāvusi nolaidību, nesākot administratīvu atgūšanas procedūru Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktā paredzētajos termiņos; un piektais – uz to, ka izdevumu summa, kas ar pārsūdzēto lēmumu ir izslēgta no Savienības finansējuma, neatbilstot ne Regulas Nr. 1306/2013 54. pantam, ne samērīguma principam.
- 24 Vispirms jāatgādina, ka Savienības lauksaimniecības fondi finansē tikai intervences, kas ir veiktas saskaņā ar Savienības tiesību normām lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas ietvaros (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 6. novembris, Nīderlande/Komisija, C-610/13 P, nav publicēts, EU:C:2014:2349, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Turklāt Savienības fonda finansējuma pārvaldības jautājums principiāli ir to valsts administratīvo iestāžu kompetencē, kuras ir atbildīgas par stingru Savienības noteikumu ievērošanu, un ir balstīts uz valsts un Savienības iestāžu savstarpējo uzticību. Vienīgi dalībvalsts vislabāk pārzina un precīzi nosaka vajadzīgo informāciju, lai sagatavotu līdzekļu grāmatojumus, jo Komisija neatrodas tik tuvu uzņēmējiem tai nepieciešamās informācijas iegūšanai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2004. gada 7. oktobris, Spānija/Komisija, C-153/01, EU:C:2004:589, 133. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2009. gada 4. septembris, Austrija/Komisija, T-368/05, nav publicēts, EU:T:2009:305, 182. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 26 Bulgārijas Republikas prasības pamatojumam izvirzītie pamati ir jāizvērtē, ņemot vērā šos apsvērumus.

Par pirmo pamatu, kas attiecas uz Bulgārijas Republikas procesuālo tiesību neievērošanu administratīvajā procesā, kura beigās tika pieņemts pārsūdzētais lēmums

- 27 Bulgārijas Republika apgalvo, ka paziņojumā par konstatējumiem Komisija esot sākusi strīdīgo grāmatojumu noskaidrošanas procedūru, pamatojoties uz Regulas Nr. 1306/2013 52. panta 1. punktu, un tas vēlāk tika apstiprināts dažādās sekojošās informācijas apmaiņās. Šajā ziņā tā precizē, ka saskaņā ar Regulas Nr. 908/2014 34. panta 2. punktu, ja pēc izmeklēšanas Komisija uzskata, ka izdevumi nav veikti saskaņā ar Savienības noteikumiem, tā attiecīgajai dalībvalstij paziņo savus secinājumus, precizējot korektīvos pasākumus, kas jāveic, lai nākotnē nodrošinātu atbilstību Savienības noteikumiem. Tādējādi Komisijas atrunas esot jāizklāsta pilnīgi skaidri. Tomēr Bulgārijas Republika šajā ziņā norāda, ka, sākot no otrā uzaicinājuma uz divpusēju sanākumi, Komisija pirmo reizi esot minējusi iespējamo Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 5. punkta a) un c) apakšpunkta pārkāpumu, vienlaikus turpinot atsaukties uz minētās regulas 52. pantu. Tā norāda, ka administratīvā procesa beigās strīdīgās finanšu korekcijas pamatā galu galā bija maksājumu aģentūras nolaidība, kas saistīta ar izdevumu neatgūšanu no attiecīgo izdevumu saņēmējiem saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 5. punkta a) un c) apakšpunktu un saņēmēju neiekļaušanu debitoru reģistrā šīs regulas 54. panta 1. punktā noteiktajā termiņā.
- 28 Ņemot vērā iepriekš minēto, Bulgārijas Republika apgalvo, ka Komisijas nostāja attiecībā uz juridisko pamatu, uz kuru ir balstīta strīdīgā finanšu korekcija, ir maldinājusi maksājumu aģentūru, jo tā sākotnēji uzskatīja, ka grāmatojumu noskaidrošanas procedūra tika sākta saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 52. pantu trūkumu dēļ ELGF finansēto darījumu pārvaldības un likumības kontroles sistēmās. Tā uzsver, ka minētās procedūras sākumposmā šādi trūkumi neesot konstatēti un tātad neesot norādīts ne uz vienu problēmu saistībā ar parādu atgūšanas sistēmu. Tāpēc tā apgalvo, ka skaidrojumi, ko Komisijas sniedza brīdī, kad maksājumu aģentūra saņēma Regulas Nr. 908/2014 34. panta 5. punkta a) apakšpunktā paredzēto pieprasījumu sniegt papildu informāciju, ir sniegti pārāk vēlu. Pēdējā minētā tajā pirmo reizi izklāstīja savu Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkta interpretāciju, saskaņā ar kuru 18 mēnešu termiņš strīdīgo prasījumu atgūšanai šajā gadījumā bija sācies brīdī, kad maksājumu aģentūra bija saņēmusi galīgos *OLAF* ziņojumus, tas ir, 2018. gada 19. janvārī attiecībā uz pirmo ziņojumu un 2018. gada 3. septembrī attiecībā uz otro ziņojumu. Turklāt tā uzskata, ka dati, kurus Komisija nosūtīja ar paziņojumu par konstatējumiem, varēja tikt nodoti agrākā stadijā. No iepriekš minētā izriet – Bulgārijas Republika uzskata, ka tā nav izmantojusi procesuālās garantijas, kas paredzētas Regulas Nr. 1306/2013 52. panta 3. punktā un Regulas Nr. 908/2014 34. panta 2. punktā.
- 29 Komisija apstrīd šos argumentus.
- 30 Vispirms jākonstatē – ar šo pamatu Bulgārijas Republika būtībā apgalvo, ka šajā lietā veiktajā atbilstīguma noskaidrošanas procedūrā ir pieļauti pārkāpumi, kas tai nav ļāvuši izmantot no Regulas Nr. 1306/2013 52. panta 3. punkta un Regulas Nr. 908/2014 34. panta 2. punkta izrietošās procesuālās garantijas. Tā uzskata, ka minēto garantiju neizpilde esot tiesību uz aizstāvību, kā arī lojālas sadarbības principa, sacikstes principa un labas pārvaldības principa pārkāpums un tātad tai būtu jāizraisa pārsūdzētā lēmuma atcelšana. Šajā ziņā šis pamats ir sadalīts divās atsevišķās daļās: pirmā attiecas uz to, ka Komisijai nebija tiesību grozīt juridisko pamatu, uz kuru galu galā tika balstīts pārsūdzētais lēmums administratīvā procesa laikā, un otrā – uz to, ka, šādi rīkojoties, Komisija to ir maldinājusi, liekot domāt, ka konstatētie trūkumi attiecās nevis uz attiecīgo līdzekļu atgūšanu Regulas Nr. 1306/2013 54. pantā norādītajos gadījumos, bet uz tās pārvaldības un kontroles sistēmu, kas ir vienīgie šīs regulas 52. pantā minētie gadījumi.

- 31 Šajā ziņā attiecībā uz apgalvoto tiesību uz aizstāvību un tiesību tikt uzklautam pārkāpumu jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru tiesību uz aizstāvību ievērošana ir Savienības tiesību pamatprincips, kas nodrošināms pat tad, ja nav nekāda tiesiskā regulējuma attiecībā uz procesu. Šis princips noteic, ka tādu lēmumu adresātiem, ar ko būtiski tiek ietekmētas viņu intereses, ir jādod iespēja atbilstoši darīt zināmu savu viedokli (skat. spriedumu, 2006. gada 19. janvāris, *Comunità montana della Valnerina*/Komisija, C-240/03 P, EU:C:2006:44, 129. punkts un tajā minētā judikatūra). Saistībā ar procedūrām, kas attiecas uz ELGF, tika nospriests, ka minētais princips prasa, lai galīgais lēmums par grāmatojumu noskaidrošanu tiktu pieņemts pēc konkrētas uz sacikstes principu balstītas procedūras, kuras laikā attiecīgajām dalībvalstīm ir jābūt visām nepieciešamajām garantijām, lai paustu savu viedokli (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 9. oktobris, *Itālija/Komisija*, T-426/08, nav publicēts, EU:T:2012:526, 141. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 32 Tiesību tikt uzklautam ievērošana it īpaši prasa, lai Komisija ņemtu vērā visu informāciju, ko dalībvalsts sniegusi uz sacikstes principu balstītās procedūras laikā pirms galīgā lēmuma par izslēdzamo summu pieņemšanas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 18. septembris, *Apvienotā Karaliste/Komisija*, C-346/00, EU:C:2003:474, 70. punkts, un 2008. gada 26. novembris, *Grieķija/Komisija*, T-263/06, nav publicēts, EU:T:2008:529, 136. punkts).
- 33 Turklāt jāatgādina, ka, pamatojoties uz Regulas Nr. 1306/2013 52. pantu, Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot summas, par kurām nav tiesību saņemt Savienības finansējumu, ja tā uzskata, ka izdevumi, kas ietilpst Regulas Nr. 1306/2013 4. panta 1. punkta piemērošanas jomā, proti, ELGF izdevumi, nav veikti atbilstoši Savienības tiesībām. Tātad tajā ir paredzēta procedūra, kas ir jāievēro, lai piemērotu korekcijas atbilstīguma noskaidrošanas ietvaros. Turklāt šī procedūra ir precizēta Regulas Nr. 908/2014 34. pantā.
- 34 Regulas Nr. 1306/2013 54. panta mērķis ir sasniegt vispārējo mērķi aizsargāt Savienības finanšu intereses, nosakot dalībvalstīm īpašu pienākumu ātri uzsākt prasījumu piedziņas procedūru, ja pārkāpumi vai nolaidība ietekmē izdevumus, kas radušies saistībā ar attiecīgajiem līdzekļiem. Šajā ziņā it īpaši minētās regulas 54. panta 5. punktā ir paredzēts, ka Komisija var izslēgt no Savienības finansējuma dažus no šiem izdevumiem, ja ir ievērota Regulas Nr. 1306/2013 52. pantā paredzētā procedūra.
- 35 Pirmais prasības pamats ir jāizvērtē, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus.
- 36 Saskaņā ar Regulas Nr. 908/2014 34. pantu atbilstīguma noskaidrošanas procedūrai būtībā ir jānotiek sešos posmos. Pirmkārt, Komisija savus konstatējumus paziņo attiecīgajai dalībvalstij, precizējot koriģējošos pasākumus, ko tā uzskata par nepieciešamiem, un norādot finanšu korekcijas pagaidu līmeni, ko tā uzskata par piemērotu. Minētajai dalībvalstij ir jāatbild divu mēnešu laikā no šī paziņojuma saņemšanas brīža. Otrkārt, Komisija organizē divpusēju sanākumi, lai mēģinātu panākt vienošanos par veicamajiem pasākumiem, ņemot vērā konstatējumus, kas izklāstīti paziņojumā par konstatējumiem, kā arī lai novērtētu pārkāpuma smagumu un Savienībai nodarīto finansiālo kaitējumu. Tās pienākums ir 30 darbdienu laikā šīs sanāksmes protokolu nosūtīt attiecīgajai dalībvalstij, kura var iesniegt savus apsvērumus šajā jautājumā. Treškārt, sešu mēnešu laikā pēc minētā protokola nosūtīšanas Komisija paziņo savus konstatējumus. Ceturtkārt, attiecīgā dalībvalsts var lūgt noorganizēt samierināšanas procedūru, kuras noteikumi ir paredzēti Regulas Nr. 908/2014 40. pantā. Piektkārt, ja samierināšanas procedūra nav veiksmīga, Komisija paziņo attiecīgajai dalībvalstij savus konstatējumus.

Visbeidzot, sestkārt, Komisija var pieņemt vienu vai vairākus lēmumus saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 52. pantu, nosakot, ka nav tiesību saņemt Savienības finansējumu izdevumiem, kurus skar attiecīgā tiesiskā regulējuma neievērošana.

- 37 Attiecībā uz pirmo posmu, kas aprakstīts šī sprieduma 36. punktā, no judikatūras izriet, ka Komisijas paziņojumā par tās konstatējumiem Regulas Nr. 908/2014 34. panta 2. punkta izpratnē vispirms ir pietiekami precīzi jānorāda visi pārkāpumi, kuros tiek vainota attiecīgā dalībvalsts un kuri galu galā ir pamatojuši veikto finanšu korekciju. Tikai šāds paziņojums var nodrošināt pilnīgu informāciju par Komisijas iebildumiem (pēc analogijas skat. spriedumu, 2012. gada 3. maijs, Spānija/Komisija, C-24/11 P, EU:C:2012:266, 31. punkts). Turklāt tajā ir jānorāda Komisijas veiktās izmeklēšanas priekšmeti un rezultāti un korektīvie pasākumi, kas būtu jāveic nākotnē (šajā nozīmē un pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 26. septembris, Portugāle/Komisija, T-463/16, nav publicēts, EU:T:2018:606, 68. punkts).
- 38 Šajā lietā Komisija grāmatojumu noskaidrošanas procedūru sāka, 2017. gada 4. janvārī Bulgārijas Republikai nosūtot paziņojumu par konstatējumiem. Šajā dokumentā, kas īsumā izklāstīts šī sprieduma 2. punktā, bija norādīts, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 52. pantu un pēc OLAF sniegtās informācijas Komisija ir izvērtējusi iespēju izslēgt no Savienības finansējuma izdevumu daļu, kuri saistīti ar programmām un darījumiem, kuros piedalījās [konfidenciāli]. Pēc tam informācijas apmaiņa notika gan pirms pirmās divpusējās sanāksmes, kuras mērķis bija apspriest Komisijas identificētās problēmas, gan tās laikā un pēc tās.
- 39 Saņēmusi pirmo OLAF ziņojumu, kas sagatavots izmeklēšanā OF/2016/0390/B5 un ko tas Bulgārijas Republikai bija nosūtījis 2018. gada 19. janvārī, Komisija nolēma ar 2018. gada 7. maija vēstuli uzaicināt Bulgārijas Republiku uz otro divpusējo sanākumi. Šajā uzaicinājumā turpmāk bija atsauce uz Regulas Nr. 1306/2013 54. pantu un tika ieteikts, piemērojot šo regulu, atgūt maksājumus, kas pirmajā OLAF ziņojumā tika uzskatīti par nelikumīgi samaksātiem. Bulgārijas Republika savus apsvērumus par šo uzaicinājumu nosūtīja 2018. gada 22. maija vēstulē. Tā skaidri informēja Komisiju, ka neplāno nekavējoties atgūt strīdīgos izdevumus, šajā ziņā norādot, ka tās kompetentās izmeklēšanas iestādes nav pieņēmušas lēmumu šajā jautājumā uzsāktajā sākotnējā procedūrā. Tā savu nostāju saglabāja arī grāmatojumu noskaidrošanas procedūras turpinājumā un līdz tās iznākamam. Ar 2018. gada 3. septembra vēstuli Komisija prasītājam nosūtīja otro OLAF ziņojumu, kurā bija aplūkoti [konfidenciāli] pieļautie pārkāpumi.
- 40 2020. gada 12. augusta galīgajā atzinumā Komisija informēja Bulgārijas Republiku, ka tā saglabājot nostāju, kas jau ir pausta oficiālajā paziņojumā, proti, piemērot Bulgārijas Republikai finanšu korekciju, pamatojoties uz Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 5. punkta a) un c) apakšpunktu, maksājumu aģentūras nolaidības dēļ, neprasot tai atgūt strīdīgos parādus no to saņēmējiem, kā arī ierakstīt attiecīgās summas debitoru reģistrā termiņā, kas noteikts minētās regulas 54. panta 1. punktā. Pārsūdzētajā lēmumā vispirms vispārīgi ir norādīts, ka tas ir pieņemts, it īpaši ņemot vērā Regulas Nr. 1306/2013 52. pantu. Konkrētāk, attiecībā uz Bulgārijas Republikai piemēroto finanšu korekciju vēlāk tika norādīts, ka šī korekcija izriet no tā, ka nav veikta atgūšana saistībā ar veicināšanas pasākumiem, kas notikuši laikposmā no 2010. līdz 2017. gadam.
- 41 Ņemot vērā iepriekš minēto, jākonstatē, kā izriet no šī sprieduma 38.–40. punkta, ka strīdīgās finanšu korekcijas iemesli, kādi tie ir izklāstīti kopsavilkuma ziņojumā un pārsūdzētajā lēmumā, tikai daļēji atbilst tiem, ar ko tika pamatota strīdīgās grāmatojumu noskaidrošanas procedūras sākšana un ko Komisija ir izklāstījusi paziņojumā par konstatējumiem.

- 42 Tomēr, kā aprakstīts šī sprieduma 39. punktā, Komisija aicināja Bulgārijas Republiku uz otro divpusējo sanākumi. Otrajā uzaicinājumā tostarp bija norādīts, ka noteikti maksājumi varētu tikt uzskatīti par neatbilstīgiem Savienības finansējumam, un tika ieteikts, pirmām kārtām, neatjaunot maksājumus, kuri tiek uzskatīti par tādiem, kas rada risku attiecīgajiem līdzekļiem, un, otrām kārtām, atgūt nelikumīgos maksājumus no to attiecīgajiem saņēmējiem atbilstoši Regulas Nr. 1306/2013 54. pantam. Turklāt otrajā uzaicinājumā uz divpusēju sanākumi bija ietverta, pirmkārt, atsauce uz Regulas Nr. 908/2014 34. pantu; otrkārt, precīza to pārkāpumu identifikācija, kas šajā stadijā varētu pamatot finanšu korekciju; un, treškārt, norāde par korektīvajiem pasākumiem, kas tai ir jāparedz. Šajā ziņā var uzskatīt, ka šāds uzaicinājums būtībā ir pielāgots Bulgārijas Republikai 2017. gada 4. janvārī nosūtītajam paziņojumam par konstatējumiem.
- 43 Šajā ziņā jānorāda arī – tieši tāpēc, ka Komisija zināja par pirmo *OLAF* ziņojumu, kas tai tikko tika nosūtīts, tā varēja tikai šajā stadijā droši lemt par nepieciešamību sākt atgūšanas procedūru saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 54. panta noteikumiem.
- 44 No lietas materiāliem izriet arī, ka Bulgārijas Republika varēja izteikties par visām problēmām, kuras Komisija aplūkojusi otrajā uzaicinājumā uz divpusēju sanākumi, un it īpaši par jautājumu par strīdīgo izdevumu atgūšanu un Regulas Nr. 1306/2013 54. panta piemērošanu. Tādējādi Bulgārijas Republika šajā ziņā varēja paust savus apsvērumus vispirms ar 2018. gada 22. maija vēstuli un tā tad pirms otrās divpusējās sanāksmes organizēšanas, kā paredzēts Regulas Nr. 908/2014 34. pantā, pēc tam otrās divpusējās sanāksmes laikā, kā arī nākamajos grāmatojumu noskaidrošanas procedūras posmos.
- 45 Turklāt tikai šī sprieduma 44. punktā aprakstītajā saziņas stadijā Bulgārijas Republika skaidri paziņoja Komisijai, ka tai neesot nodoma konkrēti rīkoties, lai veiktu šādu atgūšanu šajā posmā, apgalvojot, ka tās kompetentās izmeklēšanas struktūras nav pieņēmušas lēmumu šajā jautājumā uzsāktajā pirmstiesas procedūrā. Tādējādi tieši tādēļ, ka Komisija bija saskārusies ar šādu atteikumu, tā pēc otrās divpusējās sanāksmes Bulgārijas Republikai paziņoja – tā sagaida, ka Bulgārijas Republika uzsāks atgūšanas procedūras, un tā šai dalībvalstij ir uzdevusi informēt Komisiju par šī korektīvā pasākuma īstenošanu. Bulgārijas Republika turklāt paziņoja Komisijai, ka tā attiecīgo summu ierakstīšanu Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktā paredzētajā debitoru reģistrā pabeigs nākamo nedēļu laikā.
- 46 Ņemot vērā iepriekš minēto, jānorāda, ka tieši tāpēc, ka Komisija saskārās ar Bulgārijas Republikas atteikumu izpildīt daļu no paredzētajiem koriģējošajiem pasākumiem, proti, strīdīgo maksājumu atgūšanu pēc iespējas ātrāk, 2019. gada 1. martā nosūtītajā papildu informācijas pieprasījumā Komisija Bulgārijas Republikai atgādināja no Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkta izrietošās prasības. Šajā ziņā Komisija tostarp uzsvēra, ka Bulgārijas Republikai 18 mēnešu laikā pēc galīgo *OLAF* ziņojumu paziņošanas abās tā veiktajās izmeklēšanās bija jāpieprasa atgūt nepamatoti veiktos maksājumus no to saņēmējiem. Turklāt atsauce uz Regulas Nr. 1306/2013 54. pantu neatstāja nekādu vietu šaubām par iespēju veikt finanšu korekcijas, ja minētais termiņš netiks ievērots.
- 47 Lietas dalībnieki neapstrīd to, ka Bulgārijas Republikai bija iespēja paust savu viedokli par Komisijas izdarīto Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkta interpretāciju, it īpaši attiecībā uz termiņa sākumu, kas šajā lietā ir jāievēro, lai sāktu strīdīgo izdevumu atgūšanas no to saņēmējiem pasākumus. Proti, 2019. gada 24. aprīļa vēstulē Bulgārijas Republika skaidri ir paudusi savu

- nepiešķiršanu šai interpretācijai, tomēr neapgalvojot, ka nebūtu iespējams sākt strīdīgo izdevumu atgūšanas procedūru. Visas šīs debātes turklāt bija zināmas samierināšanas iestādei, kā to samierināšanas ziņojumā apliecina tās sagatavotais fakts kopsavilkums.
- 48 Šajā kontekstā Bulgārijas Republika nevar apgalvot – tā nebūtu varējusi saprast, ka tai varētu tikt piemērota finanšu korekcija, ja tā nesāktu strīdīgo izdevumu atgūšanas no to saņēmēja procedūru atbilstoši Regulas Nr. 1306/2013 54. pantam.
- 49 Turklāt, tā kā Komisijas nostāja attiecībā uz nepieciešamo strīdīgo izdevumu atgūšanu tai tika paziņota pirms otrās divpusējās sanāksmes un tā kā visi jautājumi par Regulas Nr. 1306/2013 54. panta piemērošanu šajā gadījumā tika apspriesti visā grāmatojumu noskaidrošanas procedūras laikā, tostarp saskaņošanas struktūrā, nevar uzskatīt, ka Bulgārijas Republikas procesuālās tiesības, tāpat kā tās tiesības uz aizstāvību, lojālas sadarbības princips, sacīkstes princips vai labas pārvaldības princips nav tikuši ievēroti.
- 50 Šo secinājumu neatspēko Bulgārijas Republikas izvirzītie argumenti, no kuriem, pirmkārt, izriet, ka Komisija nekad nav minējusi ne pārkāpumus Bulgārijas Republikas ieviestajā pārvaldības un kontroles sistēmā, ne trūkumus maksājumu aģentūras turpmākajās pārbaudēs, un, otrkārt, ka paziņojums par iebildumiem, uz kura pamata Komisija pieņēma pārsūdzēto lēmumu, ir bijis pārāk novēlots, lai tā varētu pielāgot savu rīcību.
- 51 Pirmais arguments neietekmē pārsūdzētā lēmuma tiesiskuma vērtējumu, jo tas nav balstīts uz apgalvotajiem Bulgārijas Republikas ieviestās pārvaldības un kontroles sistēmas trūkumiem, bet gan uz to, ka pēdējā minētā nav atguvusi strīdīgos izdevumus no to saņēmējiem Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktā paredzētajos termiņos.
- 52 Attiecībā uz otro argumentu jākonstatē, pirmkārt, ka apgalvojums, saskaņā ar kuru Komisijas paziņojums par iebildumiem varēja būt mazāk novēlots, nav pamatots. Otrkārt, Bulgārijas Republika apgalvo, ka 2019. gada 1. martā nosūtītā vēstule bija pārāk novēlota, lai šī dalībvalsts varētu veikt nepieciešamos pasākumus, jo 18 mēnešu termiņš prasījumu piedziņai attiecībā uz [konfidenciāli] jau bija praktiski beidzies, savukārt tas jau bija beidzies vairāk nekā pirms sešiem mēnešiem attiecībā uz [konfidenciāli] prasījumiem, un tas sakrīt ar trešajā prasības pamatā izvirzītajiem argumentiem. Tātad tas ir jāanalizē, izvērtējot minēto pamatu.
- 53 Turklāt, ciktāl Bulgārijas Republika apgalvo, ka Komisijas vēstule, kuru tā saņēma 2022. gada 12. maijā, var pamatot hipotēzes, kuras tā aizstāv šajā lietā, jānorāda, ka Bulgārijas Republika nepaskaidro, kādos gadījumos šāds secinājums it īpaši būtu jāpieņem, un tas neizriet arī no minētās vēstules teksta.
- 54 Tātad pirmais pamats ir jānoraida kopumā.

Par otro pamatu, kas attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu neievērošanu

- 55 Bulgārijas Republika būtībā apgalvo, ka pārsūdzētajā lēmumā nav norādīts pietiekams pamatojums. Šajā ziņā tā atsaucas uz dažiem apsvērumiem, kuri izklāstīti saistībā ar pirmo pamatu un attiecībā uz kuriem tā uzskata, ka tie arī ir atbilstoši, lai pierādītu, ka pārsūdzētais lēmums nav pietiekami pamatots. Turklāt tā atgādina, ka tikai uzaicinājuma uz otro divpusējo sanākumi posmā Komisija pirmo reizi ir minējusi Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktu, un piebilst, ka tā nav izteikusi apsvērumus par maksājumu aģentūras izteikto nostāju atbildē uz minēto aicinājumu, saskaņā ar kuru, ņemot vērā OLAF pirmo galīgo ziņojumu, [konfidenciāli]

darbības finansiālās sekas ir jāsadala starp to un Savienību. Turklāt tā uzsver – lai gan Komisija ir atzinusi, ka galīgajos *OLAF* ziņojumos norādītie fakti saskaņā ar Bulgārijas Kriminālkodeksu ir uzskatāmi par noziedzīgiem nodarījumiem, tā esot vienīgi atsaukusies uz savu Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkta interpretāciju un nepieciešamību sākt administratīvo procedūru par saņēmēju iekļaušanu debitoru sarakstā un nelikumīgo izdevumu atgūšanu. Replikas stadijā Bulgārijas Republika apgalvo, ka pirmajā pamatā aprakstītā pārsūdzētā lēmuma izstrādes procedūra tai neesot ļāvusi saprast tās iemeslus. Šajā ziņā tā apgalvo, ka Komisijai bija jāsaņem jauna grāmatojumu noskaidrošanas procedūra, kuras pamatā būtu atbilstošie iemesli, uz kuriem tā šajā gadījumā atsaucās tikai strīdīgās procedūras laikā.

- 56 Komisija apstrīd šos argumentus.
- 57 Vispirms jāatgādina, ka LESD 296. pantā prasītais pamatojums ir jāpielāgo attiecīgā tiesību akta raksturam un tajā skaidri un nepārprotami ir jānorāda iestādes, kas ir izdevusi tiesību aktu, argumentācija, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt veiktā pasākuma pamatojumu un lai kompetentā tiesa varētu veikt kontroli (skat. spriedumu, 2004. gada 29. aprīlis, *Nīderlande/Komisija*, C-159/01, EU:C:2004:246, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 58 It īpaši pienākuma norādīt akta pamatojumu, kas ir saistīts ar principa par tiesību uz aizstāvību ievērošanu, mērķis, pirmkārt, ir nodrošināt ieinteresētajai personai pietiekamu informāciju, lai noteiktu, vai akts ir labi pamatots vai arī tas satur kļūdas, kas ļauj apstrīdēt lēmuma spēkā esamību Savienības tiesā, un, otrkārt, ļauj tai īstenot kontroli pār šī akta likumību (skat. spriedumu, 2017. gada 16. februāris, *Rumānija/Komisija*, T-145/15, EU:T:2017:86, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 59 Tomēr netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie elementi. Jautājums par to, vai lēmuma pamatojums atbilst šī sprieduma 39. un 40. punktā atgādinātajām prasībām, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai tā tekstu, bet arī kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo jomu (skat. spriedumu, 2017. gada 16. februāris, *Rumānija/Komisija*, T-145/15, EU:T:2017:86, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 60 Tāpat jāatgādina, ka Komisijas lēmumi par attiecīgo līdzekļu grāmatojumu noskaidrošanu tiek pieņemti, pamatojoties uz kopsavilkuma ziņojumu, kā arī uz saraksti starp Komisiju un attiecīgo dalībvalsti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 14. marts, *Nīderlande/Komisija*, C-132/99, EU:C:2002:168, 39. punkts). Šādos apstākļos lēmuma, ar kuru atteikts segt daļu no deklarētajiem izdevumiem, pamatojums ir jāuzskata par pietiekamu, ja adresāte valsts ir bijusi cieši iesaistīta šī lēmuma sagatavošanas procesā un tai bija zināmi iemesli, kuru dēļ Komisija ir uzskatījusi, ka tai nav pienākuma no attiecīgā fonda segt strīdīgo summu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2001. gada 20. septembris, *Beļģija/Komisija*, C-263/98, EU:C:2001:455, 98 punkts, un 2013. gada 17. maijs, *Grieķija/Komisija*, T-294/11, nav publicēts, EU:T:2013:261, 94. punkts).
- 61 Pirmkārt, ciktāl Bulgārijas Republika apgalvo, ka Komisija Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktu esot minējusi tikai uzaicinājuma uz otro divpusējo sanākumi stadijā, pietiek konstatēt, kā norādīts šī sprieduma 38.–40. punktā, ka Bulgārijas Republika ir bijusi iesaistīta pārsūdzētā lēmuma sagatavošanas procesā un, kā tas izriet no prasības pirmā pamata pārbaudes, jautājumu par strīdīgo prasījumu atgūšanu saistībā ar Regulas Nr. 1306/2008 54. pantu lietas dalībnieki ir vairākkārt apsprieduši.

- 62 Tāpēc Bulgārijas Republika nevar apgalvot, ka tā nav bijusi informēta par iemesliem, kuru dēļ Komisija tai plānoja piemērot strīdīgo finanšu korekciju, un arī to, ka tā nav varējusi saprast pārsūdzētā lēmuma pamatojumu šajā jautājumā.
- 63 Otrkārt, Bulgārijas Republika apgalvo, ka Komisija neesot atbildējusi uz apsvērumu, kurš tika paziņots atbildes uz otro uzaicinājumu uz divpusēju sanākumi stadijā un saskaņā ar kuru Savienībai esot jāpiekrīt dalīties ar to strīdīgo pārkāpumu finansiālajās sekās.
- 64 Šajā ziņā pietiek norādīt, ka Komisija ir sniegusi skaidru atbildi uz šo novērojumu oficiālajā paziņojumā, kuru tā Bulgārijas Republikai nosūtīja 2019. gada 19. novembrī saskaņā ar Regulas Nr. 908/2014 34. panta 3. punktu, un ka šim argumentam tād nav faktiskā pamatojuma.
- 65 Treškārt, Bulgārijas Republika apgalvo, ka Komisija neesot minējusi Savienības tiesību īpašās normas, kuras būtu pārkāpusi [*konfidenciāli*] un [*konfidenciāli*] un uz kurām tā būtu varējusi balstīties, lai pieprasītu strīdīgo parādu piedziņu.
- 66 Tomēr no visa iepriekš minētā izriet, ka Komisijas secinājumi dažādās grāmatojumu noskaidrošanas procedūras stadijās bija balstīti tostarp uz starpposma izmeklēšanas ziņojumiem un uz galīgajiem OLAF ziņojumiem. Šajos ziņojumos bija ietverta OLAF konstatēto pārkāpumu detalizēta analīze. No otrās divpusējās sanāksmes protokola izriet, ka Bulgārijas Republika būtībā ir atzinusi, ka OLAF iesniegtie pierādījumi ir ļoti nopietni un pierāda, ka izdevumi, kas veikti attiecīgajās deviņās paaugstinājumu programmās, apdraud attiecīgos fondus. No tā izriet, ka Bulgārijas Republika nevar apgalvot – tā nav zinājusi, ka minētie izdevumi ir jāatgūst, jo tie neatbilst īpašajiem Savienības noteikumiem, kas it īpaši paredzēti Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktā.
- 67 Ceturtkārt, ciktāl Bulgārijas Republika atsauca uz prasības pirmajā pamatā ietverto tekstu daļām, jo tā uzskata, ka tām arī ir nozīme LESD 296. panta pārkāpuma konstatēšanā, pietiek konstatēt, ka tā neizvirza nevienu argumentu, kas izskaidrotu, kāpēc būtu jāuzskata, ka tas tā ir.
- 68 Citastarp no visiem iepriekš minētajiem vērtējumiem, kā arī no pamatiem un argumentiem, kurus Bulgārijas Republika ir izvirzījusi savas prasības pamatojumam, izriet, ka pārsūdzētā lēmuma pamatojums tai ir ļāvis uzzināt strīdīgās finanšu korekcijas iemeslus un ka tas arī ļauj Vispārējai tiesai veikt savu pārbaudi.
- 69 Tāpēc otrais pamats ir jānoraida.

Par trešo pamatu, kas attiecas uz Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkta kļūdainu interpretāciju

- 70 Bulgārijas Republika apgalvo, ka Komisija kļūdaini ir uzskatījusi, ka 18 mēnešu termiņš, kas paredzēts Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktā, lai maksājumu aģentūra pieprasītu atgūt nepamatotus maksājumus no saņēmējiem, sākas no brīža, kad attiecīgā dalībvalsts ir saņēmusi galīgos OLAF ziņojumus. Proti, tā uzskata, ka tad, ja procedūra ir sākta saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 52. pantu, pēc tam ir jāpieņem lēmums atteikt finansējumu, ievērojot dažādos Regulas Nr. 908/2014 34. pantā paredzētos posmus. Tā norāda, ka brīdī, kad OLAF iesniedza galīgos ziņojumus, Komisija vēl nebija paziņojusi savu galīgo secinājumu atbilstoši minētās regulas 34. panta 4. punktam. Turklāt tā atzīmē, ka šajā lietā summas, kas norādītas galīgajos OLAF ziņojumos, neatbilst summām, kuras ar pārsūdzēto lēmumu ir izslēgtas no Savienības finansējuma.

- 71 Bulgārijas Republika no iepriekš minētā secina, ka dažādie dokumenti, ar kuriem ir notikusi apmaiņa administratīvā procesa laikā, var tikt uzskatīti tikai par pārsūdzēto lēmumu sagatavojošiem dokumentiem un nevar tikt uzskatīti par kontroles ziņojumu vai līdzīgu dokumentu Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkta izpratnē. Tāpēc tā uzskata, ka minētais pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā lietā tieši pārsūdzētā lēmuma paziņošanas brīdis ir jāuzskata par šāda kontroles ziņojuma vai līdzīga dokumenta saņemšanas brīdi. Turklāt, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic *OLAF*, un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV 2013, L 248, 1. lpp.), tā precizē, ka galīgo *OLAF* ziņojumu un ieteikumu nodošana valsts iestādēm nav saistīta pienākumiem attiecībā uz pasākumiem, kas šīm iestādēm būtu jāveic. Tā no minētā secina, ka šo ziņojumu rezultātā nevar automātiski uzsākt administratīvo procesu vai tiesvedību, kā arī pieņemt tādas Savienības tiesību aktus kā pārsūdzētais lēmums. Visbeidzot tā piebilst, ka Komisijas izmantotā interpretācija neietver nekādu informāciju pamatnostādņu vai attiecīgo tiesību aktu formā.
- 72 Komisija apstrīd šos argumentus.
- 73 Atbilstoši Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktam “dalībvalstis pieprasa atbalsta saņēmējiem veikt pārkāpuma vai nolaidības rezultātā nepamatoti saņemto maksājumu atmaksu 18 mēnešu laikā pēc tam, kad maksājumu aģentūra vai par atgūšanu atbildīgā struktūra ir apstiprinājusi un – attiecīgā gadījumā – saņēmusi kontroles ziņojumu vai līdzīgu dokumentu, kurā norādīts, ka ir noticis pārkāpums”.
- 74 Bulgārijas Republika apgalvo, ka šajā lietā vienīgi pārsūdzētā lēmuma paziņošana varot tikt uzskatīta par kontroles ziņojuma vai līdzīga dokumenta saņemšanas brīdi, jo Regulas Nr. 1306/2013 52. un 54. pants esot jāinterpretē kopā.
- 75 Tomēr, pirmkārt, saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 52. pantu, kas papildināts ar Regulas Nr. 908/2014 34. pantu, grāmatojumu noskaidrošanas procedūra beidzoties brīdī, kad Komisija pieņem īstenošanas aktus, nosakot summas, kas ir izslēdzamas no Savienības finansējuma.
- 76 Taču, ja likumdevējs būtu vēlējis par 18 mēnešu termiņa sākumu, kas paredzēts, lai dalībvalstis prasītu saņēmējiem atmaksāt nepamatotus maksājumus, noteikt brīdi, kad formāli tiek pabeigta Regulas Nr. 1306/2013 52. pantā paredzētā grāmatojumu noskaidrošanas procedūra, tas būtu skaidri atsaucies uz šī sprieduma 74. punktā minētajiem īstenošanas aktiem. Turklāt tas nebūtu norādījis uz kontroles ziņojumu vai līdzīgu dokumentu, jo šo divu jēdzienu izmantošana liek saprast, ka runa var būt par dažāda rakstura dokumentiem, lai gan atbilstīguma noskaidrošanas procedūru var izbeigt tikai ar lēmumiem.
- 77 Otrkārt, Bulgārijas Republikai nevar piekrist, kad tā apgalvo, ka galīgie *OLAF* ziņojumi nevarot tikt pielīdzināti kontroles ziņojumiem vai līdzīgiem dokumentiem, kas minēti Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktā, jo tie neļaujot galīgi noteikt summas, kas ir jāizslēdz no Savienības finansējuma.
- 78 Proti, Bulgārijas Republikas interpretācija ir balstīta uz nepareizu attiecīgās tiesību normas interpretāciju, jo no šīs normas skaidri izriet, ka kontroles ziņojuma vai līdzīga dokumenta mērķis nav noteikt to izdevumu apmēru, kas ir jāizslēdz no Savienības finansējuma, bet gan norādīt uz pārkāpuma esamību.

- 79 Treškārt, pamatojoties uz Regulu Nr. 883/2013, Bulgārijas Republika uzskata, ka, tā kā galīgie *OLAF* ziņojumi nevar automātiski izraisīt administratīvā procesa vai tiesvedības sākšanu valsts līmenī, tie arī nevar tikt uzskatīti par pārbaudes ziņojumiem vai līdzīgiem dokumentiem Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkta izpratnē.
- 80 Tomēr atbilstīguma noskaidrošanas procedūrā akta, ar kuru ir pamatots attiecīgās dalībvalsts pienākums pieprasīt no saņēmējiem nepamatoti veikto maksājumu atgūšanu, noteikšana ir atkarīga nevis no Regulas Nr. 883/2013 interpretācijas, bet gan no Regulas Nr. 1306/2013 interpretācijas. Citiem vārdiem, tas, ka būtībā no Regulas Nr. 883/2013 11. panta, kā arī no 2017. gada 21. jūnija rīkojuma *Inox Mare/Komisija* (T-289/16, EU:T:2017:414) izriet, ka dalībvalstu kompetentās iestādes nolemj turpināt izmeklēšanu, kuras pabeigšanu iezīmē galīgā *OLAF* ziņojuma nosūtīšana, nekādi neietekmē to, ka šāds galīgais ziņojums var tikt uzskatīts par kontroles ziņojumu vai līdzīgu dokumentu Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkta izpratnē.
- 81 Pienākums pieprasīt atgūt parādus, kurus skar minētajā galīgajā ziņojumā konstatētie pārkāpumi, izriet nevis no Regulas Nr. 883/2013, bet gan no Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkta, kurā ir paredzēts, ka tad, ja attiecīgajai dalībvalstij ir norādīts šāds pārkāpums, tās rīcībā ir 18 mēnešu termiņš, lai pieprasītu minēto atgūšanu no šo maksājumu saņēmējiem.
- 82 Tāpēc trešais pamats ir jānoraida kopumā.

Par ceturto pamatu, kas attiecas uz kļūdu vērtējumā, jo Komisija esot uzskatījusi, ka maksājumu aģentūra nav rīkojusies ar pienācīgu rūpību un ir rīkojusies nolaidīgi

- 83 Bulgārijas Republika apgalvo, ka Savienības tiesībās esot nošķirti pārkāpuma un krāpšanas jēdzieni. Šajā ziņā tā uzsver, ka dalībvalstīm esot izvēles brīvība attiecībā uz piemērojamām sankcijām. Tā uzskata, ka Komisija neesot veikusi nekādu lietas apstākļu novērtējumu attiecībā uz maksājumu aģentūru darbībām saistībā ar Bulgārijas tiesību aktiem un ka tādējādi tika prezumēta nolaidība. Konkrētāk, tā apgalvo, ka maksājumu aģentūra ir izpildījusi savus pienākumus, pārsūdzot pirmās instances tiesas nolēmumus, ar kuriem ir atcelti lēmumi par maksājumu apturēšanu, un ka tās iestādes katrā ziņā esot sniegušas visu informāciju, kas esot pieprasīta grāmatojumu noskaidrošanas procedūras laikā.
- 84 Konkrētāk, attiecībā uz prasījumu piedziņu tā apgalvo, ka civilprasības celšana atļauj saukt pie atbildības par izdevumu atmaksu ne tikai atbalsta saņēmējus, bet arī iesaistītās fiziskās personas, lai gan šāda iespēja administratīvā procedūrā netiekot sniegta maksājumu aģentūrai. Valsts, krimināllietā kļūstot par civilprasītāju, arī varot iepazīties ar pirmstiesas stadijā veiktās izmeklēšanas laikā savāktajiem pierādījumiem. Tā piebilst – ir nospriests, ka valsts iespēja celt civilprasību kriminālprocesā ir autonomu procesuāls līdzeklis, lai aizsargātu likumīgās tiesības un intereses gadījumā, ja ir pārkāpts vispārējais aizliegums neradīt kaitējumu citai personai, un ka tā nekonkurē ar īpašajā nodokļu procedūrā paredzēto procedūru un viena no tām neaizstāj otru.
- 85 Turklāt attiecībā uz administratīva pasākuma noteikšanu Bulgārijas Republika norāda, ka Bulgārijas administratīvās tiesas esot atcēlušas maksājumu aģentūras maksājumu apturēšanas rīkojumus. Tā uzsver, ka maksājumu aģentūra tomēr neesot atsākusi pieteikumu maksājumu saņemšanai izskatīšanas procedūru un tas ir pamatojoties to, ka viens no atbalsta saņēmējiem ir cēlis prasību sprieduma neizpildes dēļ. Šajā ziņā maksājumu aģentūras priekšsēdētājam tika uzlikts naudas sods, un tā apmierināja arī prasību atcelt netiešu lēmumu par viņa atteikumu atsākt atlikto maksājumu pieteikumu izskatīšanas procedūru. Tāpēc tā uzskata – lai atgūtu visas summas, kas samaksātas saskaņā ar konkrētu programmu, atzinuma, ar kuru konstatēts valsts

prasījums, pamatojoties uz *OLAF* ziņojumos minētajiem maksājumu apturēšanas iemesliem, izdošana šajā stadijā būtu lemta neveiksmei. Šajā lietā tā uzskata, ka *OLAF* ziņojumu dati tika pārbaudīti un ka, pamatojoties uz tiem, tika sāktas tiesvedības. Turklāt tā norāda, ka Bulgārijas procesuālo tiesību normās ir noteikts pienākums apturēt administratīvo procesu vai tiesvedību gadījumos, kad noziedzīgais fakts, kura konstatēšana ietekmēs minētā procesa iznākumu, ir atklāts un ka *OLAF* pašlaik nav ziņojis par pienākumu neizpildi, kurā– ieviestās kontroles sistēmas trūkumu dēļ – būtu vainojamas kompetentās iestādes.

- 86 Komisija apstrīd šos argumentus.
- 87 Vispirms jāatgādina, ka Regulas Nr. 1306/2013 58. panta 1. punkta e) apakšpunktā ir noteikts, ka dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu efektīvu Savienības finanšu interešu aizsardzību, jo īpaši, lai atgūtu summas, kas zaudētas pārkāpumu vai nolaidības dēļ. Turklāt tām ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai vajadzības gadījumā sāktu tiesvedību par šādu summu atgūšanu (spriedums, 2019. gada 30. janvāris, Grieķija/Komisija, C-587/17 P, EU:C:2019:75, 66. punkts).
- 88 Regulas Nr. 1306/2013 58. panta 1. punktā, ar kuru dalībvalstīm ir uzlikts pienākums aizsargāt Savienības finanšu intereses un atgūt nepamatoti samaksātās summas, ir izteikts LES 4. panta 3. punktā paredzētais vispārējas rūpības pienākums attiecībā uz kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu. Šis pienākums, kas ir piemērojams visā šo summu atgūšanas procedūras laikā, nozīmē, ka valsts iestādes atgūšanu veic ātri un laikus un izmanto to rīcībā esošos pārbaudes un atgūšanas līdzekļus, lai nodrošinātu šo interešu aizsardzību (spriedums, 2019. gada 30. janvāris, Beļģija/Komisija, C-587/17 P, EU:C:2019:75, 67. punkts). Kad pagājis noteikts termiņš, nepamatoti izmaksātu summu atgūšana var būt sarežģīta vai kļūt neiespējama atsevišķu apstākļu dēļ, tostarp, piemēram, darbības izbeigšanas vai grāmatvedības dokumentu nozaudēšanas dēļ (spriedums, 2020. gada 30. janvāris, Portugāle/Komisija, T-292/18, EU:T:2020:18, 65. punkts).
- 89 Tomēr šajās tiesību normās nav precizēti konkrēti pasākumi, kuri šajā ziņā būtu jāpieņem, it īpaši tiesvedība, kas būtu jāuzsāk, lai atgūtu minētās summas (spriedums, 2019. gada 30. janvāris, Beļģija/Komisija, C-587/17 P, EU:C:2019:75, 68. punkts).
- 90 Tādējādi tieši valsts iestādēm, ievērojot rūpības pienākumu, ir jāizvēlas tiesību aizsardzības līdzekļi, kurus tās uzskata par vispiemērotākajiem attiecīgo summu atgūšanai, ņemot vērā lietas īpašos apstākļus (spriedums, 2019. gada 30. janvāris, Beļģija/Komisija, C-587/17 P, EU:C:2019:75, 70. punkts).
- 91 Šajā lietā, pirmkārt, jānosaka, vai Bulgārijas Republikas maksājumu aģentūra nav izpildījusi savu rūpības pienākumu, Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktā paredzētajos termiņos neveicot administratīvas darbības, kas nepieciešamas, lai piedzītu summas, par kurām *OLAF* uzskatīja, ka astoņās attiecīgajās programmās tās ir samaksātās nepamatoti. Otrkārt, jāizvērtē, vai Bulgārijas Republika ir pieļāvusi nolaidību šīs pašas regulas 54. panta 5. punkta c) apakšpunkta izpratnē, noskaidrošanas procedūras laikā paziņojot Komisijai: kamēr Bulgārijas Republikā notiekošā kriminālizmeklēšana netiks pabeigta, arī maksājumu aģentūra šajā ziņā neveiks nekādas darbības saistībā ar attiecīgo devīto programmu.
- 92 Kā izriet tostarp no galīgā atzinuma, apstrīdētā finanšu korekcija Bulgārijas Republikai tika piemērota tādēļ, ka Bulgārijas maksājumu aģentūra ir izrādījusi nolaidību, nepieprasot strīdīgo izdevumu atgūšanu no to saņēmējiem Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 5. punkta a) un c) apakšpunktā paredzētajos termiņos.

- 93 Tomēr Bulgārijas Republika būtībā apgalvo, ka maksājumu aģentūra nevarēja ievērot minētos termiņus, jo, tā kā runa bija par krāpšanu, tika sāktas krimināltiesiska rakstura procedūras un tās neļāva tai vienlaikus sākt attiecīgo izdevumu atgūšanas procedūru. Tādējādi tā apgalvo, ka bija jāgaida šo procedūru pabeigšana, lai veiktu minēto piedziņu.
- 94 Šajā ziņā jākonstatē – no judikatūras izriet, pirmkārt, ka, lai gan Savienības dalībvalstīm ir jāizvēlas līdzekļi, kas palīdz nodrošināt pārbaužu efektivitāti un veicina nepamatoti samaksātā atbalsta atgūšanu, kriminālprocesa sākšana tomēr noteikti nenozīmē, ka kompetentās iestādes turklāt var atturēties no jebkādiem pasākumiem, kas paredzēti ja ne atgūšanai, tad vismaz tā parāda nodrošināšanai, kurš izriet no nepamatota attiecīgo līdzekļu maksājuma (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 10. oktobris, Grieķija/Komisija, T-158/09, nav publicēts, EU:T:2012:530, 83. punkts), un, otrkārt, būtībā – ka pienākuma ievērot pienācīgu rūpību neizpilde, kas uzliek dalībvalstīm pienākumu veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu Savienības finanšu interešu efektīvu aizsardzību un atgūtu nepamatoti samaksātās summas, tās nevar pamatot ar attiecīgā saimnieciskās darbības subjekta uzsāktu administratīvo procesu vai tiesvedības ilgumu (spriedums, 2020. gada 30. janvāris, Portugāle/Komisija, T-292/18, EU:T:2020:18, 66. punkts).
- 95 Taču šajā lietā un kā tas tika apstiprināts tiesas sēdē, nav strīda par to, ka pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas dienā Bulgārijas Republika nebija veikusi nekādus civilos vai administratīvos pasākumus strīdīgo izdevumu atgūšanai. Tādējādi vienīgais uzsāktais process bija krimināltiesisks un tas bija nevis iztiesāšanas stadijā, bet pirmstiesas izmeklēšanas stadijā. Turklāt maksājumu aģentūras rīkojumu, attiecībā uz kuriem Bulgārijas Republika apgalvo, ka tās tiesas tos esot atcēlušas, mērķis bija nevis atgūt jau samaksātās summas, bet apturēt maksājumus saistībā ar programmām, kas saistītas ar galīgajos *OLAF* ziņojumos minēto krāpšanu.
- 96 Turklāt Bulgārijas Republikai nevar piekrist, kad tā apgalvo, ka, ņemot vērā iespējamību, ka maksājumu aģentūras veiktie pasākumi tiks atcelti, tā ir nolēmusi neveikt šādas darbības šajā posmā, jo tās tāpat izrādās neefektīvas un dārgas.
- 97 Kā tika konstatēts šī sprieduma 95. punktā, maksājumu aģentūras rīkojumi, kurus Bulgārijas tiesas ir atcēlušas, attiecās nevis uz strīdīgo izdevumu atgūšanu, bet uz maksājumu apturēšanu veicināšanas programmām, attiecībā uz kurām galīgajos *OLAF* ziņojumos ir konstatēts, ka tās ir riskantas.
- 98 Šajā ziņā no lietas materiāliem izriet, ka visi maksājumu aģentūras rīkojumi nav bijuši apstrīdēti Bulgārijas Republikas valsts tiesās. Tāpēc nekas neļauj apgalvot, ka tad, ja tiktu veikti pasākumi strīdīgo izdevumu atgūšanai, par visiem tiem šajās pašās tiesās būtu celtas prasības atcelt tiesību aktu. Tāpat arī hipotētiski ir tas, ka Bulgārijas valsts tiesas tos būtu varējušas atcelt.
- 99 Šādā kontekstā arī jāuzsver, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 2. punkta otro daļu, ja Bulgārijas Republika būtu veikusi administratīvus pasākumus attiecīgo summu atgūšanai un ja vienlaikus Bulgārijas valsts būtu secinājušas, ka pārkāpums nepastāv, tā būtu varējusi attiecīgajam fondam kā izdevumus deklarēt finansiālo slogu, kas tai šajā ziņā ir radies.
- 100 Treškārt, tāpat jākonstatē, ka Bulgārijas Republika nav sniegusi nekādas norādes par termiņiem, kādos uzsāktās procedūras būtu varējušas beigties.
- 101 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ceturtais pamats ir jānoraida kopumā.

Par piekto pamatu, kas attiecas uz Regulas Nr. 1306/2013 54. panta un samērīguma principa neievērošanu

- 102 Bulgārijas Republika norāda, ka Komisija nav konstatējusi nekādu pārkāpumu, kad tā pārbaudīja dažādas veicināšanas programmas, attiecībā uz kurām galu galā strīdīgie izdevumi tika uzskatīti par tādiem, kas rada risku attiecīgajam fondam. Turklāt tā apgalvo – no Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 2. punkta izriet, ka no nepamatoti izmaksāto summu neatgūšanas izrietošais finansiālais slogs ir vienmērīgi jāsadala starp Savienību un attiecīgo dalībvalsti. Tā piebilst, ka atbilstīguma noskaidrošanas noteikumi nepastāv gadījumos, kad pārkāpumi neattiecas uz trūkumiem dalībvalstu pārvaldes un kontroles sistēmās. Tā precizē, ka dalībvalstu ELGF ietvaros veiktie maksājumi tiek atmaksāti no Savienības budžeta. Tādējādi tā uzskata, ka, ciktāl dalībvalstis rīkojas Savienības vārdā, tieši Savienībai būtu jāsedz zaudējumi, kas radušies privātpersonu rīcības dēļ, kad tās ir izdarījušas visu, kas ir to spēkos, lai nodrošinātu ELGF finansēto darījumu likumību. Tāpēc Bulgārijas Republika uzskata, ka šajā lietā atbildībai par Komisijas konstatēto pārkāpumu finansiālajām sekām esot jābūt dalītai ar Savienību un ka strīdīgo finanšu korekciju summa tādējādi esot nesamērīga.
- 103 Komisija apstrīd šos argumentus.
- 104 Pirmkārt, Bulgārijas Republika būtībā apgalvo, ka neesot atbilstīguma noskaidrošanas noteikumu gadījumos, kad Komisijas konstatētie pārkāpumi neattiecas uz trūkumiem dalībvalstu pārvaldības un kontroles sistēmās.
- 105 Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka no Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 5. punkta izriet, ka, ciktāl Komisija ievēro šīs regulas 52. panta 3. punktā paredzēto procedūru, tā tostarp var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem no Savienības finansējuma tiek izslēgtas summas, kas ir ieskaitītas tās budžetā, trijos gadījumos, kuri ne vienmēr atbilst trūkumiem dalībvalstu pārvaldības un kontroles sistēmās.
- 106 Šajā lietā nav strīda par to, ka strīdīgā finanšu korekcija tika pieņemta, pamatojoties uz diviem no šiem gadījumiem, proti, Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 5. punkta a) apakšpunktā paredzēto gadījumu, kas attiecas uz nepamatotu izdevumu neatgūšanu minētās regulas 54. panta 1. punktā noteiktajos termiņos, un šīs pašas regulas 54. panta 5. punkta c) apakšpunktā paredzēto gadījumu, kas it īpaši attiecas uz šādu izdevumu neatgūšanu dalībvalsts administrācijas vai iestādes nolaidības dēļ.
- 107 Tāpēc argumentam, ka šajā lietā Komisijas konstatētie pārkāpumi neattiecas uz Bulgārijas Republikas pārvaldības un kontroles sistēmu trūkumiem, nav nozīmes, izvērtējot pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu, un šī iemesla dēļ tas ir jānoraida.
- 108 Tāpat no iepriekš minētā izriet, ka apsvērumi, ar kuriem Bulgārijas Republika apgalvo, ka tā ir izpildījusi pienākumus, kas izriet no Padomes Regulas (EK) Nr. 3/2008 (2007. gada 17. decembris) par informācijas un veicināšanas pasākumiem attiecībā uz lauksaimniecības produktiem iekšējā tirgū un trešajās valstīs (OV 2008, L 3, 1. lpp.) un Komisijas Regulas (EK) Nr. 501/2008 (2008. gada 5. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Regulas (EK) Nr. 3/2008 piemērošanai (OV 2008, L 147, 3. lpp.), un ka “veicināšanas programmas” režīma īstenošana tiek veikta kopīgi ar Komisiju, nav nozīmes un tie arī ir jānoraida minēto iemeslu dēļ.
- 109 Otrkārt, Bulgārijas Republika atsaucas uz Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 2. punktu, lai prasītu sadalīt ar Komisiju finansiālo slogu, kas izriet no pārkāpumiem, kuri ietekmē strīdīgos izdevumus.

- 110 Tomēr no Regulas Nr. 1306/2013 37. apsvēruma izriet, ka “konkrētos gadījumos, kad attiecīgā dalībvalsts ir pieļāvusi nolaidību, ir pareizi pieprasīt attiecīgajai dalībvalstij atlīdzināt visu summu”.
- 111 Šajā lietā Komisija pieņēma apstrīdēto finanšu korekciju, jo tā atzina – tas, ka nav veikts nekāds pasākums strīdīgo izdevumu atgūšanai, ir jāuzskata par šādu nolaidību, ko pieļāvusi Bulgārijas Republika.
- 112 Turklāt jākonstatē, ka tieši Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 2. punktā ir paredzēti gadījumi, kad finanšu slogs, kas izriet no pārkāpumiem, kuri skar izdevumus, kas ir veikti saistībā ar ELGF, var tikt sadalīts starp attiecīgo dalībvalsti un Komisiju. Tādējādi tajā ir paredzēts, ka tad, “ja [nepamatotu izdevumu] summa nav atgūta četru gadu laikā kopš atgūšanas pieprasījuma vai astoņu gadu laikā, kopš atgūšanas prasība ir iesniegta valsts tiesā, 50 % no neatgūšanas finanšu sekām sedz attiecīgā dalībvalsts un 50 % sedz no Savienības budžeta”.
- 113 Taču šī tiesību norma šajā lietā nav piemērojama, jo Bulgārijas Republika nav izdevusi nevienu piedziņas pieprasījumu minētās tiesību normas izpratnē un šāds lūgums nav iesniegts arī tās valsts tiesā, un šis fakts turklāt tieši ir strīdīgās finanšu korekcijas pamats.
- 114 Tāpēc piektais pamats ir jānoraida kopumā un tārad prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 115 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs.
- 116 Tā kā Bulgārijas Republikai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

nospriež:

1) Prasību noraidīt.

2) Bulgārijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Kanninen

Póltorak

Stancu

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2023. gada 8. martā

[Paraksti]